

ΑΡΧΕΙΟ
ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΩΝ ΔΑΜΙΑΝΟΥ - ΚΑΒΒΑ
ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ

Επιμέλεια
ΓΙΩΡΓΟΣ ΧΑΡΩΝΙΤΗΣ

ΕΤΑΙΡΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟΥ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΚΟΥ ΑΡΧΕΙΟΥ

Ε.Λ.Ι.Α.

Αθήνα 1997

ΑΡΧΕΙΟ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΩΝ ΔΑΜΙΑΝΟΥ - ΚΑΒΒΑ

Εισαγωγή

Το αρχείο αποτελείται από πέντε φακέλους και καλύπτει την περίοδο 1818-1947. Οι τρεις πρώτοι φάκελοι αφορούν τον υποναύαρχο Ιωάννη Δαμιανό, ο τέταρτος τον αδελφό του, αντιστράτηγο Κωνσταντίνο Δαμιανό και άλλα μέλη της οικογένειας Δαμιανού και ο πέμπτος την οικογένεια Κάββα.

Ο **Ιωάννης Δαμιανός** (Αθήνα, 1861-1920), ήταν στρατιωτικός, αξιωματικός του Πολεμικού Ναυτικού και διετέλεσε δύο φορές υπουργός των Ναυτικών. Υπήρξε ο πρώτος κυβερνήτης του θωρηκτού “Αβέρωφ” από τις 16/5/1911 μέχρι τις 8/7/1911, οπότε αντικαταστάθηκε εσπευσμένα από τον Παύλο Κουντουριώτη και τέθηκε σε διαθεσιμότητα, λόγω ταραχών που ξέσπασαν στο πλοίο. Στις 15/5/1912 διορίστηκε διοικητής του Κεντρικού Προγυμναστηρίου. Σημαντική στάθηκε η προσφορά του Δαμιανού στους Βαλκανικούς πολέμους. Αρχικά (23/9/1912-6/11/1912) υπήρξε αρχηγός της μοίρας του Αμβρακικού, που υποστήριξε τις δυνάμεις ξηράς στην κατάληψη της Πρέβεζας, τον Οκτώβριο του 1912. Μετά την πτώση της Πρέβεζας διορίστηκε αρχηγός της μοίρας Ευδρόμων, που συστάθηκε στις 6 Νοεμβρίου 1912 με σκοπό τον έλεγχο του Αιγαίου και τη διευκόλυνση του έργου της θωρηκτής μοίρας στην απελευθέρωση της Λέσβου και της Χίου. Στα τέλη του 1913 ήταν αρχηγός της θωρηκτής μοίρας¹ και το 1914 προήχθη σε υποναύαρχο κατ’ εκλογήν. Τον Φεβρουάριο του 1916 τοποθετήθηκε γενικός διευθυντής του Ναυστάθμου.

Ο Ιωάννης Δαμιανός έγινε για πρώτη φορά υπουργός των Ναυτικών (15/8/1909-18/1/1910) στην κυβέρνηση του Κυριακούλη Μαυρομιχάλη αμέσως μετά την εκδήλωση του κινήματος στο Γουδί, με υπόδειξη του Στρατιωτικού Συνδέσμου. Από τη θέση αυτή κατέστειλε το αντικίνημα του Ναυτικού στο Ναύσταθμο (16/10/1909).

Οι υπουργικές του θητείες στις κυβερνήσεις Νικολάου Καλογερόπουλου και Σπυρίδωνος Λάμπρου (21/6/1916-21/4/1917) υπήρξαν επίσης πολυτάραχες. Συνέπεσαν με το κίνημα της Θεσσαλονίκης, τις επεμβάσεις των ξένων δυνάμεων, τον αποκλεισμό και την όξυνση του εθνικού διχασμού. Στις 19/8/1917 κατηγορήθηκε, όπως όλα τα μέλη της κυβέρνησης Λάμπρου, για εσχάτη προδοσία με το αιτιολογικό ότι η κυβέρνηση αυτή μετέβαλε τη μορφή του πολιτεύματος σε απόλυτη μοναρχία. Καθ’ όλη τη διάρκεια του 1918 ήταν εξόριστος στην Κρήτη. Αποφυλακίστηκε στις 25/2/1919, αλλά στις 2/10/1919 κατηγορήθηκε εκ νέου σαν μέλος ομάδας που συνωμοτούσε εναντίον του βασιλιά. Πέθανε στις 12/6/1920.

Ο Ιωάννης Δαμιανός μετείχε σε πολλές εξεταστικές επιτροπές του Ναυτικού, και τιμήθηκε με ελληνικά και ξένα μετάλλια.

Ο **Κωνσταντίνος Δαμιανός** (1853-1915), ήταν αξιωματικός του Πυροβολικού. Το 1894 ηγήθηκε ομάδας αξιωματικών που επιτέθηκε και κατέστρεψε τα γραφεία της εφημερίδας “Ακρόπολις”. Κατά τη διάρκεια των Βαλκανικών πολέμων ήταν αρχηγός του τμήματος της στρατιάς που κατέλαβε την Κορυτσά. Στις αρχές του 1913 προήχθη σε αντιστράτηγο και διορίστηκε αρχηγός του 4ου σώματος στρατού, που συστάθηκε εκείνη την εποχή στην Καβάλα. Τιμήθηκε με ελληνικά και ξένα μετάλλια.

Ο **Μιχαήλ Κάββας** (Άργος, τέλη 18ου αι. - Τρίπολη, 1840), ήταν διακεκριμένος ιατρός -χειρουργός. Μυήθηκε στην Φιλική Εταιρεία το 1819 στην Τρίπολη, κατά την πολιορκία της οποίας κρατήθηκε, μαζί με άλλους, όμηρος των Τούρκων. Κατόπιν

¹ Ο Δαμιανός υπήρξε μεταξύ άλλων κυβερνήτης του “Υδρα” το 1909 και του “Σπέτσαι” το 1914.

σχημάτισε μικρό σώμα και πολέμησε στην Κόρινθο και το Ναύπλιο. Το 1823 εκλέχτηκε για πρώτη φορά παραστάτης της επαρχίας του Άργους, θέση που διατήρησε κατά την διάρκεια της Επανάστασης σε όλες τις Εθνικές Συνελεύσεις. Για την στρατιωτική δράση και την υλική του συνεισφορά τιμήθηκε με τον Χρυσό Σταυρό των Ιπποτών του Βασιλικού Τάγματος του Σωτήρος (1837) και το “Αργυρόν Νομισματόσημον” (1838). Γυναίκα του ήταν η αδελφή του Ρήγα Παλαμήδη, Βασιλική με την οποία απέκτησαν τρία παιδιά, τον Νικόλαο, την Αικατερίνη και τον Βασίλειο. Πέθανε πάμφτωχος το 1840 και την κηδεμονία των παιδιών ανέλαβε ο Παλαμήδης.

Ο **Βασίλειος Κάββας** (Άργος, 1824 - Αθήνα, 1915), ήταν το μικρότερο από τα παιδιά του Μιχαήλ. Το 1905 διορίστηκε “Βασιλικός Επίτροπος παρά τη Ιερά Συνόδω της Εκκλησίας της Ελλάδος” και μετέπειτα “Γενικός Επίτροπος παρά τω Ελεγκτικώ Συνεδρίω”. Υπήρξε πρόεδρος της “Εταιρίας Μεταλλουργείων Λαυρίου” το 1915. Το 1871 παντρεύτηκε την Ασπασία Αντωνοπούλου, χήρα του Ιωάννη Δαμιανού και μητέρα ήδη τριών παιδιών του Κωνσταντίνου, του Ιωάννη, και της Μπήλιως.

Το αρχείο περιέχει υλικό που αφορά την Επανάσταση του 1821 και την τύχη των αγωνιστών, το θωρηκτό “Αβέρωφ”, την καταστολή του αντικινήματος του Ναυτικού (16 Οκτωβρίου 1909), τους Βαλκανικούς πολέμους (ιδιαίτερα τη δράση των μοιρών Αμβρακικού και Ευδρόμων), το κίνημα της Εθνικής Άμυνας, τις σχέσεις με τους Αγγλογάλλους τη περίοδο 1916-1917, τη δίωξη της κυβέρνησης Λάμπρου, το θάνατο του βασιλιά Κωνσταντίνου, το νομοθετικό έργο του υπουργείου Ναυτικών (κυρίως το 1916-1917) κ.ά.

Οι αρχειακές ενότητες που βρίσκονταν στο Ε.Λ.Ι.Α., με τους τίτλους: “Αρχείο Ιωάννη Δαμιανού, ναυάρχου”, “Αρχείο οικογένειας Κάββα” και “Αρχείο Πολεμικού Ναυτικού - 1916”, ενδεχομένως ανταποκρίνονταν σε διαφορετικές αγορές με τη ίδια προέλευση. Η σχέση των αρχείων μεταξύ τους διαπιστώθηκε κατά την ταξινόμηση του αρχείου του Ιωάννη Δαμιανού και έγινε η ενοποίησή τους υπό τον παρόντα τίτλο.

Το υλικό του αρχείου αποτελείται από προσωπική και υπηρεσιακή αλληλογραφία, υπομνήματα, καταθέσεις σε ανακριτικές επιτροπές, πίνακες συμμετασχόντων στο αντικίνημα του Ναυτικού (1909) και στο κίνημα Θεσσαλονίκης (1916), πρωτόκολλα πίστως στον βασιλιά, δικαστικές αποφάσεις, σχέδια νόμων, εγκυκλίους, χειρόγραφα αγορεύσεων στη Βουλή, διοριστήρια έγγραφα, κοινοποιήσεις απονομής μεταλλίων, αποδείξεις και ομολογίες οφειλών, ιατρικές γνωματεύσεις, πιστοποιητικά, φύλλα εφημερίδων της κυβέρνησης, φωτογραφίες κ.ά.

Το αρχείο του Ιωάννη Δαμιανού είχε ταξινομηθεί θεματικά από τον κ. Κώστα Παΐζη. Η νέα ταξινόμηση πραγματοποιήθηκε με βάση τον όγκο του υλικού που υπήρχε για τα διάφορα πρόσωπα που εμφανίζονται στο αρχείο* .

Συμπληρωματικές πηγές για το αρχείο των οικογενειών Δαμιανού - Κάββα μπορούν να αποτελέσουν το αρχείο του Ρήγα Παλαμήδη, το αρχείο των Βαλκανικών πολέμων, και το αρχείο του Σοφοκλή Δούσμανη. Υλικό για τις διώξεις των φιλοβασιλικών κυβερνήσεων των ετών 1916-1917 υπάρχει και στο αρχείο Σκουλούδη.

* Η ταξινόμηση του αρχείου και η σύνταξη του ευρετηρίου πραγματοποιήθηκε με την καθοδήγηση της Χριστίνας Βάρδα, την οποία ευχαριστώ πολύ.

Διάγραμμα ταξινόμησης

- Φάκελος 1 Υπουργός Ναυτικών - Προσωπικά (1881-1920).
- Φάκελος 2 Βαλκανικοί πόλεμοι (1912-1913).
- Φάκελος 3 Υπουργός Ναυτικών (1916-1917).
- Φάκελος 4 Κωνσταντίνος Δαμιανός - Ποικίλα (1886- 1947).
- Φάκελος 5 Οικογένεια Κάββα (1818-1915).

ΦΑΚΕΛΟΣ 1 ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΝΑΥΤΙΚΩΝ - ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ (1881-1920)

Υποφάκελος 1.1 Διορισμοί - Τιμητικές διακρίσεις (1881-1917)

-Κοινοποιήσεις του υπουργείου Ναυτικών για διορισμούς σε διάφορες διοικητικές θέσεις, εξεταστικές επιτροπές και ανακριτικά συμβούλια: ειδοποίηση για την πραγματοποίηση της πρακτικής του άσκησης στο “Άρης” (1881), αρχιεπιστολέας θωρηκτής μοίρας (1895), διοικητής Κεντρικού Προγυμναστηρίου (1912), υπουργός Ναυτικών (1916), εξέταση αντιτορπλικού “Θύελλα” και των άλλων παρόμοιου τύπου (1908), ανακρίσεις για την υγεινή στον Ναύσταθμο (1916), διορισμός του ως υπουργός Ναυτικών (1917), προβιβασμοί (1881-1917).

-Τιμητικές διακρίσεις: απονομή διαφόρων παρασήμων από τον αυτοκράτορα της Γερμανίας (1890), τον βασιλιά της Δανίας (1890), τον πρόεδρο της Γαλλικής Δημοκρατίας (1900), τον βασιλιά της Πορτογαλίας (1902), απονομή του Αργυρού Σταυρού των Ιπποτών του Βασιλικού Τάγματος του Σωτήρος (1894) και του Σταυρού των Ταξιαρχών του ίδιου Τάγματος (1914) (1890-1913).

Υποφάκελος 1.2 Υπουργός Ναυτικών (15/8/1909-18/1/1910)

-Αντικίνημα Ναυτικού (16/10/1909): κατάλογοι αξιωματικών της μοίρας των Γυμνασίων και αξιωματικών που μετείχαν στο αντικίνημα. Εκθέσεις, αναφορές, ανακριτικό υλικό γύρω από τη στάση, τηλεγραφήματα του υπουργού προς μονάδες κ.ά. (Οκτώβριος 1909).

-Διάφορα υπουργείου Ναυτικών: σχέδια βασιλικών διαταγμάτων και εισηγήσεων για την υπόθεση του σημαιοφόρου Κόκκορη, εισηγητική έκθεση στο νομοσχέδιο για την εκπαίδευση των αξιωματικών (1906-1909).

Υποφάκελος 1.3 Θωρηκτό “Αβέρωφ” (1909-1913)

-Αγορά θωρηκτού: επιστολές του οίκου Ορλάντο προς το υπουργείο Ναυτικών σχετικά με τη δυνατότητα πώλησης του Αβέρωφ, διαπραγματεύσεις, μετάβαση ελλήνων ειδικών (Ιούλιος - Δεκέμβριος 1909), φωτογραφία μακέτας του θωρηκτού το 1912 κ.ά. (1909-1913).

-Στέψη Γεωργίου V: πρόγραμμα των εορταστικών εκδηλώσεων στο Πόρτσμουθ, επιστολή με συνημμένα έγγραφα από τον πρεσβευτή Ιωάννη Γεννάδιο (Ιούνιος 1911).

-Ταραχές στο “Αβέρωφ”: αναφορές Κουντουριώτη προς το υπουργείο Ναυτικών (14/7, 3/8/1911) σχετικά με την στάση του πληρώματος, αναφορές πλωτάρχη Ματθαιόπουλου, υπάρχου του “Αβέρωφ” (25, 26 Ιουνίου και 23 Ιουλίου 1911), σχέδια

υπομνήματος του Δαμιανού προς το υπουργείο, διαθεσιμότητες κλπ. (1911-1913).

[Ο Δαμιανός παρέλαβε το πλοίο στις 16/5/1911 και αμέσως έπλευσε στην Αγγλία για να πάρει μέρος στις εορτές στέψης του Γεωργίου V στο Πόρτσμουθ της Αγγλίας και να εφοδιαστεί με πυρομαχικά. Σε μεθόρμιση στις 19/6/1911 προσάραξε σε ύφαλο και χρειάστηκε να δεξαμενιστεί. Την περίοδο αυτή σημειώθηκαν σοβαρά επεισόδια απειθαρχίας. Στις 8 Ιουλίου ο Δαμιανός αντικαταστάθηκε απο τον Κουντουριώτη και τέθηκε σε διαθεσιμότητα].

Υποφάκελος 1.4 Προσωπικά - Ποικίλα (1901-1920)

-Βιογραφικές σημειώσεις για τον Δαμιανό.

-Αλληλογραφία: επιστολές διαφόρων προς Δαμιανό. Ανάμεσα στους επιστολογράφους είναι ο Νικόλαος Τρικούπης και ο Αλέξανδρος Ζαΐμης. Επιστολές διαφόρων που αφορούν τον Δαμιανό. Ανάμεσά τους επιστολή του Αριστείδη Λαγογιάννη (5/7/1901) από το Πόρτ-ο-Πρενς της Αϊτής, που αναφέρεται στην επίσκεψη του καταδρομικού “Ναύαρχος Μιαούλης” στην χώρα. Δύο επιστολές Δαμιανού και κυρίας Davidson (1901-1920).

-Ασθένεια και θάνατος Δαμιανού: ιατρικές γνωματεύσεις (1919), συλλυπητήριες επιστολές προς τους συγγενείς, ευχαριστήρια επιστολή των ανηψιών του, Μπέλλας και Σοφίας Γεωργαντοπούλου προς τον βασιλιά ως απάντηση σε συλλυπητήριο τηλεγράφημά του και δύο έγγραφα του υπουργείου Ναυτικών προς τους κληρονόμους του Δαμιανού (1919-1920).

-Ποικίλα.

Γενικός διευθυντής στον Ναύσταθμο: διαταγή του υπουργού Ναυτικών Παύλου Κουντουριώτη σχετικά με το ενδεχόμενο σύγκρουσης με τους Αγγλογάλλους, αναφορά του Βασιλείου Μπουντούρη για επεισόδιο στον Ναύσταθμο, σημειώσεις του Δαμιανού για την πειθαρχία (1916).

Διάφορα στρατιωτικά, κυρίως από την υπηρεσία του στη θωρηκτή μοίρα:

εγκύκλιος υπουργού Ναυτικών, Αθανάσιου Μιαούλη, προς τις ναυτικές αρχές με την ευκαιρία ανάληψης των καθηκόντων του (20/7/1909), υπόμνημα Δαμιανού προς τον υπουργό Ναυτικών σχετικά με δυσμενή αναφορά του Κουντουριώτη (1914), αίτηση του Δαμιανού ως αρχηγού της θωρηκτής μοίρας προς το υπουργείο να επανενταχτεί ο “Αβέρωφ” στη μοίρα (25/11/1913), σημείωμα του Έντερσον για την τακτική των αποβάσεων (1913), απόδειξη μισθοδοσίας ως κυβερνήτη του θωρηκτού “Σπέτσαι” (1914), επίπληξη του Δαμιανού προς ανθυπολοχαγό (Τυβόργο, 19/11/1910).

-Φωτογραφίες του Πατριάρχη Ιεροσολύμων, του θωρηκτού “Υδρα” και της αποχώρησης του Κωνσταντίνου από τον Ωρωπό (1917) με ιδιόχειρη αφιέρωση του Δαμιανού και ποίημά του για τον βασιλιά.

-Πρόχειρες σημειώσεις.

ΦΑΚΕΛΟΣ 2 ΒΑΛΚΑΝΙΚΟΙ ΠΟΛΕΜΟΙ (1912-1913)

Υποφάκελος 2.1 Αναφορές της ελληνικής πρεσβείας στην Κωνσταντινούπολη για τις κινήσεις του τουρκικού στόλου (Σεπτέμβριος 1912).

Υποφάκελος 2.2 Αρχηγός μοίρας Αμβρακικού (Σεπτέμβριος - Οκτώβριος 1912)

Εγκύκλιοι του υπουργείου Ναυτικών με τους αριθμούς των τηλεγραφικών σηματολογίων των πλοίων του στόλου, ανταλλαγή τηλεγραφημάτων ανάμεσα στον Δαμιανό και το υπουργείο Ναυτικών, τις κανονιοφόρους της μοίρας και τον αρχηγό στρατού Ηπείρου, σχετικά με την υποστήριξη των χερσαίων δυνάμεων.

Υποφάκελος 2.3 Αρχηγός μοίρας Ευδρόμων. Ανταλλαγή τηλεγραφημάτων με το υπουργείο Ναυτικών (Νοέμβριος 1912 - Απρίλιος 1913)

Τηλεγραφήματα και αντίγραφα των τηλεγραφημάτων που αντάλλαξε ο Δαμιανός με το υπουργείο Ναυτικών. Αφορούν τη σύνθεση της μοίρας, τις κινήσεις των πλοίων, τον έλεγχο της ναυσιπλοΐας, την υποστήριξη του πεζικού, τον ανεφοδιασμό των πλοίων, την παροχή πρώτων βοηθειών, συγχαρητήρια τηλεγραφήματα, ανακοινώσεις θανάτων, πληροφορίες για την κατάσταση του οθωμανικού στρατού και την ύπαρξη ασυρμάτων στη Σμύρνη κ.ά.

Υποφάκελος 2.4 Αρχηγός μοίρας Ευδρόμων. Ανταλλαγή τηλεγραφημάτων με τα πλοία της μοίρας και το “Αβέρωφ” (Νοέμβριος 1912 - Ιανουάριος 1913)

Τηλεγραφήματα και αντίγραφα των τηλεγραφημάτων που αντάλλαξε ο Δαμιανός με τα εύδρομα “Εσπερία”, “Αθήναι”, “Αρκαδία”, “Μακεδονία”, “Μυκάλη”, το “Αβέρωφ” και το Ναύσταθμο. Τα κύρια θέματα είναι η κίνηση του στόλου, ο ανεφοδιασμός των πλοίων σε πυρομαχικά, ασυρμάτους, τρόφιμα και ρούχα, ανθρακεύσεις, επιτάξεις πλοίων και αποζημιώσεις των ιδιοκτητών τους, συλλογή πληροφοριών, αποκωδικοποίηση σημάτων, προαγωγές αξιωματικών, αναφορές μηχανικών για την κατάσταση του αντιτορπιλικού “Νέα Γενεά”, της “Εσπερίας” και του πλοίου “Κατίνα”, η παρακολούθηση των κινήσεων του Χαμητιέ κ.ά.

Υποφάκελος 2.5 Αρχηγός μοίρας Ευδρόμων. Ανταλλαγή τηλεγραφημάτων και επιστολών Δαμιανού με αρχές νήσων και διαφόρους (Οκτώβριος 1912 - Ιανουάριος 1913)

Ανταλλαγή τηλεγραφημάτων και επιστολών με τις αρχές της Λέσβου, της Λήμνου και της Χίου. Τηλεγραφήματα από και προς τους λιμενάρχες, τους στρατιωτικούς διοικητές (Συρμακετζής / Λέσβος, Δελαγραμμάτικας / Χίος), τους διοικητικούς επιτρόπους, τις κοινοτικές αρχές και ιδιώτες. Αφορούν την αποστολή ναυτικών αγημάτων, την πλεύση πλοίων προς διάφορα μέρη, κυρίως στη Χίο, την υποστήριξη του πεζικού, ευχαριστήριες επιστολές κατοίκων Πέτρας, Πλωμαρίου κ.ά.

ΦΑΚΕΛΟΣ 3 ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΝΑΥΤΙΚΩΝ (1912-1919)

Υποφάκελος 3.1 Υπουργός Ναυτικών (1916-1917) - Σχέσεις με Αγγλογάλλους

-Διαπραγματεύσεις με Αγγλογάλλους: αλληλογραφία με τους ξένους στρατιωτικούς (κυρίως το ναύαρχο D' Artige de Fournet). Αντικείμενό τους οι προτάσεις των Συμμάχων για ενοικίαση των ελληνικών ατμοπλοίων, νότα για εκδίωξη των γερμανών πρακτόρων από το ελληνικό έδαφος (16/11/1916), διοίκηση του Ναυστάθμου, διαμαρτυρίες Συμμάχων, αξιώσεις τους για τη διοίκηση του στόλου κ.ά. (Σεπτέμβριος 1916 - Απρίλιος 1917) [βλ. και υποφ. 1.4].

-Επεισόδια με Αγγλογάλλους: οδηγίες του υπουργείου προς τους αξιωματικούς, μαρτυρικές καταθέσεις για την αντιβασιλική προπαγάνδα των ξένων και των βενιζελικών, αναφορές για επεισόδια μεταξύ ελλήνων και αγγλογάλλων στρατιωτικών (Σεπτέμβριος 1916 - Μάρτιος 1917).

-Επιστολές του υπουργού Ναυτικών προς τα μέλη της Αγγλικής Αποστολής σχετικά με την παράταση παραμονής της (Ιούνιος - Ιούλιος 1916).

Υποφάκελος 3.2 Υπουργός Ναυτικών (1916-1917) - Συμμετοχή των ανδρών του Ναυτικού στο κίνημα Θεσσαλονίκης (Σεπτέμβριος 1916 - Φεβρουάριος 1917)

-Πίνακες αξιωματικών “στασιαστών” και πίνακες οφειλών του προσωπικού του Πολεμικού Ναυτικού που απουσιάζει παράνομα.

-“Πρωτόκολλα πίστεως” στον βασιλιά (Σεπτέμβριος - Νοέμβριος 1916).

-Προβιβασμοί και πίνακες μηχανικών β' τάξεως μαζί με αναφορές για τη δράση τους.

-Επιστολές αξιωματικών με θέμα τις συνεννοήσεις για την προσχώρηση στο κίνημα.

Υποφάκελος 3.3 Διάφορα υπουργείου Ναυτικών (1912-1917)

-Φύλλα εφημερίδων της Κυβερνήσεως και εγκύκλιοι του υπουργείου Ναυτικών, αγορεύσεις Δαμιανού στη Βουλή, σχέδια νόμων και τροπολογίες (προσόντα μηχανικών, περί ποσοτήτων τροφίμων, οικονομικές μεταρρυθμίσεις στη διεύθυνση φάρων, συντάξεις, ανάκληση αξιωματικών κ.ά.), παραγγελία υποβρυχίων στην εταιρεία Schneider, πωλήσεις ατμοπλοίων τον Ιούνιο του 1916, κληροδοτήματα Συγγρού, Κοργιαλένιου, οικονομικά του Ταμείου Εθνικού Στόλου, πίνακες ανδρών του ναυτικού αγήματος, αιτήσεις αποστρατείας, επιστολές Κακουλίδη κατά του βασιλιά και του Δαμιανού, τηλεγραφήματα και σημειώματα.

Υποφάκελος 3.4 Σύμβαση υπουργείου Ναυτικών και Vulcan (1912-1913)

-Τέσσερα τεύχη με τα κείμενα των συμβάσεων μεταξύ της εταιρείας “Vulcan” και του υπουργείου Ναυτικών για την κατασκευή των αντιτορπιλικών “Νέα Γενεά” και “Κεραυνός” (Ιούλιος 1912 - Ιούλιος 1913).

Υποφάκελος 3.5 Δίωξη κυβέρνησης Σπυρίδωνος Λάμπρου (1917-1919)

-Απόφαση Βουλής για παραπομπή της κυβέρνησης Λάμπρου επί εσχάτη προδοσία (19/8/1917), κλήση Δαμιανού να καταθέσει στην κοινοβουλευτική ανακριτική επιτροπή, υπόμνημα Δαμιανού στην επιτροπή και σχέδια του υπομνήματος, δικαστικά έγγραφα, άδεια επισκέψεως στις φυλακές, αποφυλακιστήριο, παραπομπή εκ νέου σε δίκη.

ΦΑΚΕΛΟΣ 4 ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΔΑΜΙΑΝΟΣ - ΠΟΙΚΙΛΑ (1886-1947)

Υποφάκελος 4.1 Κωνσταντίνος Δαμιανός (1886-1915)

-Βαλκανικοί πόλεμοι, διοικητής 3ης μεραρχίας: επιστολή στον συνταγματάρχη Κουσμάνοβιτς, διαταγή στους κατοίκους της Πρεμετής, επιστολή Εφραίμ Γκίνη για τον αγώνα των Βορειοηπειρωτών, διαταγή του βασιλιά Κωνσταντίνου περί αξιολόγησης των αξιωματικών. Συγχαρητήρια τηλεγραφήματα Βενιζέλου, Δούσμανη, Παπούλα (1913-1914) κ.ά.

-Επιστολές προς τους γονείς του με ενδιαφέρουσες πληροφορίες για τους Βαλκανικούς πολέμους (15 πρωτότυπα, 24 φωτοτυπίες) (1905-1915).

-Προσωπικά και άλλα: τιμητικές διακρίσεις (1886-1907), σχέδια ασκήσεων του πυροβολικού (Μάιος - Ιούνιος 1896), δικαστικές αποφάσεις (1892/1896), δύο φωτογραφίες του ιδίου (1894) και ανάθεση μελέτης για παροχή άδειας λειτουργίας σε πυριτιδοποιείο, συλλυπητήρια τηλεγραφήματα για το θάνατό του (1915).

Υποφάκελος 4.2 Ποικίλα (1905-1947)

-Διάφορα σχετικά με το βασιλικό ζεύγος: επιστολή Ιάκωβου Δραγάτη προς τον υπασπιστή του βασιλιά Κωνσταντίνου σχετικά με την κατασκευή καπέλου για το βασιλιά. Αντίγραφο του διαγγέλματος του βασιλιά κατά την αποχώρησή του (1922). Τηλεγράφημα που αναγγέλει το θάνατο του βασιλιά (Παλέρμο, 11/2/1923), τέσσερις σελίδες συλλυπητηρίων υπογραφών, συλλυπητήριες επιστολές της Σκουζέ προς την Αγγελική Κοντοσταύλου (κυρία επί των τιμών της βασίλισσας Σοφίας) και του Ελληνικού Ακαδημαϊκού Συλλόγου Καρλρσούης προς τη βασίλισσα Σοφία (1922-1923).

-Μπέλλα Γεωργαντοπούλου (1921-1936): δύο προσκλήσεις σε εκδηλώσεις της βασιλικής αυλής και δύο φωτογραφίες της.

-Ιωάννης Τσαμαδός: επιστολή του Νικολάου Τσαμαδού (1905), προαγωγές αξιωματικών (1926), συγχαρητήρια επιστολή του Τσαμαδού προς τον βασιλιά Γεώργιο Β', ευχαριστήριο του βασιλιά (1945) κ.ά. (1916-1947).

[Το υλικό αυτού του υποφακέλου μοιάζει, εκ πρώτης όψεως, άσχετο με το υπόλοιπο αρχείο και η ύπαρξή του ανάμεσα στα υπόλοιπα χαρτιά μας προβλημάτισε ιδιαίτερα. Τελικά παρέμεινε εδώ χωρίς να μπορέσουμε να εξακριβώσουμε τη σχέση της Αγγελικής Κοντοσταύλου (Βασιλική Αυλή) και του Ιωάννη Τσαμαδού με την οικογένεια Δαμιανού. Εκείνο που γνωρίζουμε μόνο είναι ότι η Μπέλλα, όπως και η Σοφία Γεωργαντοπούλου ήταν ανηψιές του Ιωάννη Δαμιανού, κόρες της αδελφής του].

ΦΑΚΕΛΟΣ 5 ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΚΑΒΒΑ (1818-1915)

Υποφάκελος 5.1 Μιχαήλ Κάββας (1818-1841)

-Έντεκα επιστολές της Βασιλικούλας Παλαμήδη προς τον αδελφό της, Ρήγα Παλαμήδη (1822-1830)². Στις δύο τελευταίες υπογράφει και ο Μιχαήλ Κάββας. Ομολογίες οφειλών του Δημοσίου προς τον Μ. Κάββα για εισφορές του στον Αγώνα (1826-1828). Εκλογή του ως παραστάτη της επαρχίας Άργους (30/3/1826) και απόδειξη οφειλής βουλευτικών μισθών (30/3/1828). Κοινοποιήσεις απονομής

² Οι επιστολές έχουν μεταγραφεί από τον κ. Μέμο Τσελικά.

μεταλλίων και βεβαίωση για τη δράση του κατά τη διάρκεια της Επανάστασης με υπογραφές των: Θεόδωρου Κολοκοτρώνη, Ανδρέα Λόντου, Πετρόμπεη Μαυρομιχάλη, Ανδρέα Μεταξά, Κανέλλου Δεληγιάννη κ.ά.(14/1/1841), ιατρική συνταγή του 1818.

Υποφάκελος 5.2 Βασίλειος και Ασπασία (1842-1915)

-Βασίλειος Μιχαήλ Κάββας: δύο επιστολές του Ρήγα Παλαμίδα προς τον Όθωνα (2/4/1842 και 18/1/1843) για οικονομική ενίσχυση του Βασιλείου Κάββα, αίτηση του Κάββα για πληρωμή των οφειλών προς τον πατέρα του (1865), αποδείξεις πληρωμής δανείων στην Εθνική Τράπεζα (1883-1890), διοριστήρια έγγραφα (1905), κλήση πληρωμής στεγαστικού φόρου μεταλλείων, τηλεγράφημα Κάββα προς Δαμιανό (1912) (1842-1912).

-Ασπασία Κάββα: δικαστικά έγγραφα της Ασπασίας, το γένος Αντωνοπούλου, χήρας του Ιωάννη Δαμιανού, για την αγορά σπιτιού (1865), προικοσύμφωνο και ληξιαρχική πράξη γάμου με τον Κάββα (1871), συλλυπητήριες επιστολές για το θάνατο του Βασιλείου Κάββα από τη Σοφία Τρικούπη και τον αντιπρόεδρο της “Εταιρίας Μεταλλουργείων Λαυρίου” (1865-1915).